

بازنمایی پدیده تخریب آثار تاریخی و فرهنگی در روزنامه های محلی شیراز

محمودرضا مرتضوی - عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد میبد

mr.mortazavi46@yahoo.com

هژیر فتحی - دانشجوی کارشناسی ارشد علوم ارتباطات اجتماعی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد

Hajhir.fathi@yahoo.com

چکیده: وسایل ارتباط جمعی، نقش اساسی در افزایش سطح آگاهی و فرهنگ جامعه ایفا می کنند. شیوه اطلاع رسانی رسانه ها و نحوه انتخاب رویدادها و ارائه اطلاعات خبری از آنها، چگونگی پرداختن به رویدادها یا پدیده های مختلف را مشخص می سازد. در این تحقیق مسئله تخریب بناها و اماکن تاریخی که از نظر انتقال میراث فرهنگی، اهمیت دارند، از منظر روزنامه های محلی شیراز در سال های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴ مطالعه می شوند. این تحقیق با روش تحلیل محتوای کمی و با ابزار دستور العمل کدگذاری مقوله های ۲۷۳ خبر مربوط به آثار تاریخی انجام می شود. به منظور شناسایی نحوه بازنمایی پدیده تخریب آثار تاریخی - فرهنگی، اخبار ۵ روزنامه بر حسب ۷ مقوله و ۲۴ زیر مقوله به صورت تمام شمارش مورد تحلیل قرار می گیرد. نتایج نشان می دهند که پوشش اخبار تخریب میراث فرهنگی در روزنامه های شیراز به بعد از وقوع حادثه موقوف شده و روزنامه ها نقش فعالی در پیش بینی رویداد ندارند. بر اساس نتایج، دستگاه های دولتی بیش از سایر بخش ها در تخریب آثار تاریخی نقش دارند. در بازنمایی رویداد، رسانه ها به اعلام واقعه بسنده کرده و از پیگیری رویداد و اطلاع رسانی های بعدی خودداری می کنند.

واژگان کلیدی: میراث فرهنگی، خبر، تخریب آثار، رسانه محلی، شیراز

ژوبشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

توسعه مطبوعات در دنیای کنونی از جمله معیارها و شاخص‌های توسعه فرهنگی - اجتماعی به حساب می‌آیند. از جمله تولیدات اطلاعاتی، فعالیت مطبوعات در نشر اخبار و محتویات آموزشی و فرهنگی است. روزنامه‌نگاری فرهنگی به‌عنوان اصطلاحی برای گزارش رسانه‌ها و بحث در مورد فرهنگ، هنر، سیاست، فرهنگ عامه، صنایع فرهنگی و سرگرمی استفاده می‌شود (کریستسون^۱، ۲۰۱۶).

نویسندگان اعتقاد دارند یکی از ابعاد آموزشی رسانه‌های جمعی در حوزه فرهنگ، تشریح وجوه اهمیتی میراث فرهنگی در بین مخاطبان خود است. از نظر نویسندگان، رسانه‌های جمعی می‌توانند در مخاطبان خود (مردم و سیاست‌گذاران) حساسیتی برای مراقبت و حفاظت از میراث فرهنگی کشور به وجود آورند. ایجاد حساسیت برای مراقبت از آثار تاریخی که باید از سوی رسانه‌ها دنبال شود، منوط بر انتشار اطلاعاتی از وجوه اهمیتی آثار تاریخی و پوشش خبری رویدادها و وقایعی است که پیرامون میراث فرهنگی کشور روی می‌دهد.

این پژوهش، اخباری که رسانه‌های محلی شیراز طی برهه زمانی سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴ از ابتدای فروردین ماه تا پایان اسفند ماه پیرامون تخریب و یا آسیب دیدن میراث فرهنگی و تاریخی استان فارس منتشر کرده‌اند را مطالعه می‌کند.

طرح مسئله:

بر اساس آمارهای رسمی سازمان میراث فرهنگی استان فارس در این استان بالغ بر ۳۵۰۰ اثر ثبت شده در فهرست آثار ملی کشور وجود دارد که چهار مورد آن به ثبت جهانی سازمان یونسکو رسیده است. آمار نشان می‌دهد استان فارس حدود ۹ درصد آثار تاریخی کشور را در خود جای داده است. استان فارس در حوزه برخورداری از آثار تاریخی در جایگاه ویژه قرار گرفته است و بدین ترتیب یکی از قطب‌های این حوزه به شمار می‌رود. بناهای تاریخی فارس طی سال‌های اخیر دستخوش آسیب‌های فراوانی شده‌اند که ناشی از عوامل طبیعی نظیر سیل، باران و زلزله بوده و یا دخالت‌های انسانی نظیر راه‌سازی و سایر پروژه‌های عمرانی، این سازه‌های تاریخی را دچار تخریب کرده‌اند. تخریب سازه‌های تاریخی فارس در بعضی مقاطع بسیار گسترده بوده، نظیر احداث خیابان ۹ دی در شیراز که منجر به تخریب ۹۰ خانه تاریخی شد.

پژوهش پیش رو این موضوع را مطالعه می‌کند که رسانه‌های بومی شیراز چگونه اخبار این رویداد مهم را مدیریت کرده‌اند. هدف اصلی این پژوهش ارزیابی خبرهای منتشر شده در این باره از لحاظ کمی و کیفی است. تحقیق پیش رو می‌کوشد به این پرسش پاسخ بدهد که روزنامه‌های محلی فارس، اخبار تخریب آثار تاریخی استان را طی سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴ با چه ویژگی‌های محتوایی و ساختاری منتشر و بر چه ابعادی بیشتر تکیه کرده‌اند؟

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

بازشناسی نقاط و ضعف و قوت محتوای منتشر شده روزنامه‌های مورد مطالعه در این پژوهش می‌تواند این دستاورد را داشته باشد که تیم تحریریه به لحاظ محتوایی و پوشش خبری در کدام قسمت‌ها کارکرد مطلوبی نداشته‌اند و در کدام یک از ابعاد روند اطلاع‌رسانی به صورت کامل صورت گرفته است.

پیرامون تحلیل محتوای اخبار حوزه میراث فرهنگی در روزنامه‌ها تحقیقاتی انجام شده است. مطالعاتی در خصوص وضعیت چگونگی پوشش اخبار میراث فرهنگی در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها انجام شده و نشان می‌دهد که برخی از روزنامه‌ها مانند کیهان، حیات نو، انتخاب، رسالت، جمهوری اسلامی در سال ۱۳۸۱ به مقوله میراث فرهنگی توجه لازم را نداشته‌اند و به طور متوسط هر دو شماره و بیشتر، تنها یک مطلب درباره میراث فرهنگی را در قالب خبر منتشر کرده‌اند. خبرگزاری ایرنا در مقایسه با ایسنا، اخبار و گزارش‌های بیشتری را در این سال درباره میراث فرهنگی منتشر کرده است (بهرام‌پور، ۱۳۸۱).

تحقیقی در خصوص ارزیابی مدیریت خطر در موزه‌های سازمان میراث فرهنگی انجام شده که نشان می‌دهد آثار فلزی، بیشترین شیء موزه‌ای موجود در موزه‌های مورد مطالعه است (۵۶/۶۶ درصد). عمر ساختمان دو سوم موزه‌ها (۸۰ درصد) بیش از ۳۰ سال و ۶۰ درصد ساختمان موزه‌ها جزء آثار تاریخی هستند. همچنین ۹۱/۷ درصد ساختمان موزه‌های مورد پژوهش بیمه نشده بودند (باب الحوائجی و ابوالفتحی، ۱۳۹۴).

مبانی نظری: رسانه، اطلاع‌رسانی و فرهنگ

ارتباطات جمعی دموکراسی را تعریف می‌کند و کاری می‌کند که افراد جامعه به‌عنوان افرادی پیش‌بینی پذیر شناخته شوند یا اگر نه، افرادی باشند که در امور جامعه سرمایه‌داری مشارکت می‌کنند. نهاد ارتباطات اجتماعی از آغاز شکل‌گیری در تمدن غربی به‌عنوان کانال‌های تعریف‌کننده فرهنگی، سیاسی و اقتصادی جامعه به شمار می‌روند. رسانه‌ها به بدنه و تصویر جامعه معنا می‌دهند و کمک می‌کنند که افراد به‌عنوان یک جمع دیده شوند، در واقع جامعه امروز بدون رسانه تصور ناپذیر است. (هاردت^۲، ۲۰۰۴).

فعالیت‌های رسانه‌ها در جامعه و زندگی افراد جامعه در حضور رسانه‌ها، امکان مقایسه اطلاعات مربوط به رویدادهای مهم را فراهم می‌کند (هانسون^۳، ۲۰۱۶). هر فرهنگی به شیوه‌ای سازمان می‌یابد که افراد و گروه‌ها بتوانند در چارچوب آن با یکدیگر به گونه‌ای موثر کنش متقابل داشته باشند (کوئن، ۱۳۷۹).

هر یک از افراد جامعه بر حسب شغل، سن، تحصیلات و علایق شخصی در جستجو و انتخاب اطلاعاتی هستند که درباره رویدادهای مختلف و از طریق رسانه‌های خبری اعلام یا پخش می‌شود (مرتضوی، ۱۳۸۹). از آنجا که پیام‌های رسانه باید رافع نیازهای حقیقی مخاطبان و تامین‌کننده مصالح جامعه باشند، برای تصمیم‌گیری مناسب در مورد تعیین پیام‌های رسانه باید نقاط قوت و ضعف و محدودیت‌ها و فرصت‌های فرهنگی جامعه شناخته شود (نعمتی انارکی، ۱۳۹۴). رسانه‌ها در عرصه اطلاع‌رسانی فرهنگی، می‌توانند افکار عمومی مردم را به اطلاع مسئولان برسانند. رسانه می‌تواند به‌مثابه کانال‌هایی، افکار نخبگان را برای اطلاع‌رسانی، متقاعد ساختن و فعال کردن اعضای جامعه به سطوح پایین‌تر (یعنی

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

مردم) منتقل کند (پرایس، ۱۳۸۲). کارکردگرایان در خصوص نقش اخبار در جامعه امروز، خبر را زمینه‌ساز مشارکت می‌دانند (هال، ۱۹۹۴).

نظریه بازنمایی:

استورات هال در سال ۱۹۶۹ عضو مرکز مطالعات فرهنگی معاصر در دانشگاه بیرمنگام و معاون موارت و سپس مدیر این مرکز شد. در زمان مدیریت هال در مرکز موارت، مطالعات نظری گسترش یافت. بسط و توسعه رهیافت مطالعات فرهنگی با ترکیب و آمیزه‌ای از تئوری‌های «آلتوسر» و «گرامشی» مدیون هال است. هال در نخستین کتابش ضمن تاکید بر روابط بین فرهنگ و تمدن، تضاد بین فرهنگ ارگانیکی انگلستان در قبل از صنعتی شدن و فرهنگ به صورت جمعی تولید شده امروز را آشکار کرده است. هال معتقد بود که اگر خلق مجدد فرهنگ عامه واقعی و اصیل را آرزو داریم باید سرخ‌ها و ردپاهای آن را درون جامعه موجود جستجو کنیم.

تولید فرهنگی، معنایی بسیار اساسی دارد، اگر تنها شیوه فهم جهان بازنمایی به واسطه زبان باشد ما به بعضی روش‌های مربوط به بازنمایی، یعنی روش‌های مربوط به معنی نیاز داریم و آن علم نشانه‌شناسی است. نشانه‌شناسی مکانیزم به کارگیری مدل ساختاری زبان از طریق همه نظام‌های دلالت‌کننده و فراهم کردن روش‌های تحلیل علمی و دقیق است. لذا نشانه‌شناسی برای مطالعات فرهنگی اساسی و قابل‌تحسین است. نطقه آغاز نشانه‌شناسی تلقی کردن زبان‌شناسی موجود همچون الگو و تلاش در جهت تعمیم مفاهیم این علم به پدیده‌های دیگر غیر از زبان (متن) است. این نظر که زبان‌شناسی به کار مطالعه سایر پدیده‌های فرهنگی می‌آید بر دو برداشت استوار است، یکی اینکه پدیده‌های اجتماعی و فرهنگی، صرفاً اشیاء یا رویدادهای عادی نیستند بلکه رویدادهایی دارای معنی بوده و در نتیجه می‌توان آنها را نشانه یا علامت به حساب آورد و دوم، پدیده‌ها قائم به ذات نیستند بلکه با شبکه‌ای از روابط تعریف می‌شوند (مهدی زاده، ۱۳۷۹).

دروازه بانی خبر:

ویرایش را نوعی خواندن یک متن کپی شده می‌دانیم و تصور می‌کنیم که یک متخصص دستور زبان یا استاد سخن کسی است که سرخطها را می‌خواند، صفحات را می‌چیند و بر طراحی آنها نظارت می‌کند (سیشن، ۲۰۰۸). در نظریه دروازه بانی خبر موضوع‌گزینش و رتبه‌بندی اطلاعات خبری مطالعه می‌شود. دروازه‌بانان خبری (سردبیران، دبیران تحریریه و...) تصمیم می‌گیرند چه رویدادهایی به خبر تبدیل شده و چه اخباری پخش شود یا از مرحله انتشار حذف گردد (محسنیان راد، ۱۳۸۰). نظریه‌های برجسته‌سازی و دروازه‌بانی خبری مویده این نکته هستند که آنچه رسانه‌های خبری از جمله روزنامه منتشر می‌نمایند، از بعد اولویت‌بندی موضوع و نحوه پرداختن به رویداد در شکل‌گیری باورهای جامعه بسیار اهمیت دارند و با تحلیل متون خبری رسانه‌ای می‌توان به نحوه تصمیم‌گیری یا شیوه برجسته‌سازی و دروازه‌بانی خبری آنها پی برد. نویسندگان روزنامه‌ها نقش مهمی در شکل دادن به واقعیت اجتماعی دارند و این نقش را از طریق وظایف روزانه خویش که انتخاب و نمایش خبر است، انجام می‌دهند (لیتنهون، ۱۹۹۶).

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

معمولا تصور می‌شود که دروازه‌بانی، انتخاب خبر برای روزنامه است و دروازه‌بانی خبر، بیش از یک انتخاب ساده است. به گفته تیچر دروازه‌بانی باید این طور تعریف شود: «فرآیند گسترده‌ای از کنترل اطلاعات، شامل تمام جنبه‌های رمزگذاری پیام، نه فقط انتخاب، بلکه ممانعت از نشر، انتقال، شکل‌دهی و ارائه و عرضه، تکرار، زمان‌بندی در طول مسیر انتقال از منبع به گیرنده. دروازه‌بانی تمام جنبه‌های انتخاب، نگه داشتن و کنترل پیام است» (بروجردی علوی، ۱۳۷۲).

روش تحقیق:

روش تحقیق این پژوهش به صورت «تحلیل محتوا» از نوع کمی، و موضوع آن نیز مربوط به اخبار منتشر شده پیرامون تخریب میراث فرهنگی استان فارس است. برای این پژوهش تعداد ۷ مقوله تعریف می‌شود. برای تدوین مقوله‌های پژوهش سعی می‌شود نوع نگاه بومی نگری باشد و محتوای خبر با توجه به گستره بومی اخبار تعریف شوند. مقوله‌هایی که برای تحلیل محتوای این پژوهش در نظر گرفته شده‌اند، براساس محتوای خبر با توجه به رویکردهای بومی اطلاع‌رسانی تنظیم می‌شوند. برای ساخت مقوله‌های پژوهش سعی شده طی مشورت با متخصصان و کارشناسان رسانه مقوله‌هایی در نظر گرفته شود، و از روال روتین مقوله-سازی برای اخبار فاصله گرفته شد. بنابراین برای این کار از مقوله‌های محقق ساخته استفاده می‌شود که مقوله‌ها شامل «موقعیت بنا»، «زمان پوشش خبری رویداد»، «علت رویداد»، «محل درج خبر»، «نوع پوشش رسانه‌ای»، «تخریب کنندگان» و «معرفی شیوه مقابله با تخریب» است. مطالعه «توزیع فراوانی» اخبار هر روزنامه در این پژوهش به منظور توصیفی برای جامعه آماری مورد استفاده قرار گرفته و جزو مقوله‌ها محسوب نشده است. به نظر می‌رسد که تحلیل محتوا بهترین نوع روش برای مطالعه عملکرد رسانه‌های مورد نظر است زیرا که با مطالعه جزئیات خبرهای منتشر شده تصویر روشن و واضحی از عملکرد هر روزنامه در اختیار محقق قرار می‌دهد.

جامعه آماری این تحقیق، اخبار منتشر شده در روزنامه‌های محلی شیراز شامل افسانه، سبحان، خبرجنوب، عصر مردم، نیم نگاه از ابتدای سال ۱۳۹۳ تا انتهای سال ۱۳۹۴ است. تعداد اخبار مورد مطالعه ۲۷۳ مورد است که شامل روزنامه افسانه ۹۰ خبر، خبرجنوب ۱۱۳ خبر، عصر مردم ۳۱ خبر، نیم نگاه ۳۰ خبر و سبحان ۹ خبر است که به صورت تمام شمارش مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

در این پژوهش، محقق به مطالعه متغیرهایی می‌پردازد که به مثابه ویژگی‌های موجود در پیام یا متن وجود دارند. در متن خبر، متغیرهای مورد مطالعه تحقیق را مقوله می‌نامند و دسته بندی جزئی تر هر مقوله نیز به عنوان زیرمقوله شناخته می‌شود (معتمدنژاد، ۱۳۵۶). در این پژوهش در پی مطالعه‌های اولیه از اخبار منتشر شده تعداد ۷ مقوله در نظر گرفته شده، و برای هر مقوله نیز تعدادی زیر مقوله پیش بینی می‌شود تا هنگام تحلیل محتوا، هر خبر بر اساس ویژگی‌های این متغیرها سنجیده شود.

رویکرد این پژوهش استقرایی است، به بیان دیگر، محقق جزئیات خرد موجود در خبرها را مورد مطالعه قرار داده، و از جزئیات موجود به نتیجه‌گیری در مورد عملکرد هر رسانه می‌رسد. واحدهای تحلیل

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

در این پژوهش شامل تیتراژ خبر، لید خبر و بدنه خبر هستند و تمام خبرهایی که در بازه زمانی ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴ از ابتدای فروردین ماه تا پایان اسفند ماه در روزنامه‌های مورد نظر منتشر شده‌اند، مورد مطالعه قرار می‌گیرند. برای تعیین روایی و پایایی پژوهش تعداد ۲۷ خبر به صورت تصادفی انتخاب شده و محقق اول، اطلاعات این ۲۷ خبر را در جدول اطلاعات پایه شامل دو مقوله وارد می‌کند. سپس محقق دوم که خبرنگار است دوباره همین ۲۷ خبر را در جدول اطلاعات پایه درج می‌نماید. مقایسه لیست‌های محقق اول و دوم نشان می‌دهد که تعداد مورد توافق ۲۵ خبر از ۲۷ خبر است. ضریب اسکات نیز محاسبه شده و نتایج ذیل به دست می‌آید:

$$\pi = \frac{po-pe}{1-pe} = \pi = \frac{.9-.03}{1-.03} = .89$$

وقتی نتیجه فرمول، بالای ۰/۷۰ باشد می‌توان به کدگذاری مقوله‌ها و عینیت و جامع و مانع بودن آن اطمینان حاصل کرد و با توجه به نتیجه ۰/۸۹ به دست آمده می‌توان گفت که تحقیق حاضر دارای روایی است.

یافته های پژوهش

روزنامه خبر جنوب با تعداد ۱۱۳ خبر (فراوانی=۱۱۳) بیشترین میزان فراوانی را با ۴۱,۴ درصد کل اخبار مورد مطالعه به خود اختصاص داده، و روزنامه سبحان با ۹ خبر (فراوانی=۹) کمترین میزان فراوانی را با ۳,۳ درصد کل اخبار مورد مطالعه، به خود اختصاص داده است (جدول ۱). به نظر می‌رسد که روزنامه خبر جنوب موضوعات و رویدادهای پیرامون میراث فرهنگی و آثار تاریخی استان فارس را در اولویت اطلاع-رسانی خود قرار داده و بیشترین از سایر روزنامه‌های محلی استان به موضوعاتی پیرامون حوزه میراث فرهنگی می‌پردازد. روزنامه افسانه نیز با ۹۰ خبر در رتبه دوم پوشش اخبار تخریب میراث فرهنگی قرار دارد. اما سایر رسانه‌ها در بازنمایی خبرهای واقعه نتوانسته‌اند پوشش همه‌جانبه داشته باشند. به بیان دیگر سایر روزنامه‌های شیراز اولویت چندانی به تخریب آثار تاریخی فارس نداده‌اند.

جدول شماره ۱) توزیع فراوانی اخبار مربوط به بناهای تاریخی - فرهنگی بر حسب عناوین روزنامه ها

نوع روزنامه	فراوانی	درصد
روزنامه افسانه	۹۰	۳۳/۰
روزنامه خبر	۱۱۳	۴۱/۴
روزنامه عصر مردم	۳۱	۱۱/۴
روزنامه نیم نگاه	۳۰	۱۱/۰
روزنامه سبحان	۹	۳/۳
مجموع	۲۷۳	۱۰۰/۰

پوشش اخبار مربوط به ابنیه تاریخی بیشترین فراوانی را در هر پنج روزنامه مورد مطالعه به خود اختصاص داده‌اند. به طوریکه در روزنامه افسانه با تعداد ۶۰ خبر (فراوانی=۶۰) معادل ۶۶,۷ درصد کل اخبار را در اختیار دارد. در روزنامه خبرجنوب، ابنیه تاریخی با تعداد ۵۶ (فراوانی = ۵۶) معادل ۴۹,۶ درصد اخبار را به خود اختصاص داده است. در روزنامه عصرمردم، ابنیه با تعداد ۱۴ (فراوانی = ۱۴) معادل ۴۵,۲ درصد اخبار را به خود اختصاص داده است. در روزنامه نیم نگاه ابنیه تاریخی با تعداد ۱۹ خبر (فراوانی=۱۹) معادل ۶۳,۳ درصد اخبار را به خود اختصاص داده و در روزنامه سبحان ابنیه با تعداد ۶ خبر (فراوانی=۶) معادل ۵۶,۸ درصد خبرها را در اختیار دارد (جدول ۲). این داده‌ها نشان می‌دهند که ابنیه که شامل تمام خانه‌های تاریخی، کاخ‌ها، سازه‌ها، و برج‌های تاریخی فارس است، به لحاظ اینکه بیشترین تعداد را در حوزه میراث فرهنگی استان دارند، بیشترین سهم را نیز در اختیار دارند. با توجه به این‌که، شهر تاریخی به واسطه محافظت‌هایی که از این بخش توسط متولیان امر می‌شود و کمترین میزان آسیب و تخریب را نیز داشته، کمترین میزان توجه را از روزنامه‌های استان جلب می‌کند.

جدول شماره ۲) توزیع فراوانی اخبار مربوط به بناهای تاریخی - فرهنگی بر حسب موقعیت بناها

بناها

موقعیت بناها	روزنامه افسانه		روزنامه خبرجنوب		روزنامه عصر مردم		روزنامه نیم نگاه		روزنامه سبحان	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
محوطه تاریخی	۲۸	۳۱,۱	۳۷	۳۲,۷	۱۱	۳۵,۵	۹	۳۰	۲	۲۲,۲
ابنیه تاریخی	۶۰	۶۶,۷	۵۶	۴۹,۶	۱۴	۴۵,۲	۱۹	۶۳,۳	۶	۶۶,۷
شهر تاریخی	۰	۰	۴	۳,۵	۱	۳,۲	۱	۳,۳	۱	۱۱,۱
کتیبه	۲	۲,۲	۱۶	۱۴,۲	۵	۱۶,۱	۱	۳,۳	۰	۰
جمع	۹۰	% ۱۰۰	۱۱۳	% ۱۰۰	۳۱	% ۱۰۰	۳۰	% ۱۰۰	۹	% ۱۰۰

عنصر زمانی که بیشترین فراوانی را در پنج روزنامه مورد مطالعه داشته مربوط به بعد از رویداد است (جدول ۳). بدین ترتیب که در روزنامه افسانه مقوله «بعد از رویداد» با تعداد ۶۶ خبر (فراوانی=۶۶) معادل ۷۳,۳ درصد از اخبار را به خود اختصاص داده است. در روزنامه خبرجنوب، این مقوله با تعداد ۷۹ خبر

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

(فراوانی=۷۹) معادل ۶۹,۹ درصد کل اخبار را در اختیار دارد. در روزنامه عصر مردم با تعداد ۲۵ خبر (فراوانی =۲۵) معادل ۸۰,۶ درصد خبرها را شامل می‌شود. در روزنامه نیم نگاه مقوله «بعد از رویداد» با تعداد ۲۱ خبر (فراوانی=۲۱) معادل ۷۰ درصد اخبار را در بر می‌گیرد، و در روزنامه سبحان نیز همین مقوله با تعداد ۶ خبر (فراوانی=۶) معادل ۶۶,۷ درصد اخبار را در بر می‌گیرد.

جدول شماره ۳) توزیع فراوانی اخبار مربوط به بناهای تاریخی - فرهنگی بر حسب زمان

پوشش خبری رویداد

زمان پوشش خبری رویداد (تخریب آثار)	روزنامه افسانه		روزنامه خبرجنوب		روزنامه عصر مردم		روزنامه نیم نگاه		روزنامه سبحان	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
قبل رویداد	۲۴	۲۶,۷	۳۴	۳۰,۱	۶	۱۹,۴	۹	۳۰	۳	۳۳,۳
بعد رویداد	۶۶	۷۳,۳	۷۹	۶۹,۹	۲۵	۸۰,۶	۲۱	۷۰	۶	۶۶,۷
جمع	۹۰	۱۰۰٪	۱۱۳	۱۰۰٪	۳۱	۱۰۰٪	۳۰	۱۰۰٪	۹	۱۰۰٪

در روزنامه‌های افسانه، عصر مردم، نیم نگاه و سبحان، مقوله پروژه‌های صنعتی بیشترین فراوانی را درباره علت وقوع رویداد کسب کرده است. در روزنامه افسانه، پروژه‌های صنعتی با تعداد ۵۴ خبر (فراوانی=۵۴) معادل ۶۰ درصد اخبار را شامل می‌شود. در روزنامه عصر مردم، پروژه‌های صنعتی با ۱۱ خبر (فراوانی=۱۱) معادل ۳۵,۵ درصد اخبار را شامل می‌شود. در روزنامه نیم نگاه، پروژه‌های صنعتی با تعداد ۱۴ خبر (فراوانی=۱۴) معادل ۴۶,۷ درصد اخبار را به خود اختصاص داده است. در روزنامه سبحان، با تعداد ۳ خبر (فراوانی=۳) معادل ۳۳,۳ درصد اخبار را در بر گرفته است (جدول ۴). روزنامه‌ها، عامل انسانی را بیشتر از هر عامل دیگری در تخریب میراث فرهنگی استان فارس اثر گذار بازنمایی می‌کنند. به بیان دیگر، اگر علل رویداد را بتوان دو عامل انسانی و طبیعی در نظر گرفت، روزنامه‌ها عامل انسانی را بیشتر از عامل طبیعی به عنوان علت تخریب معرفی و برجسته کرده‌اند.

جدول شماره ۴) توزیع فراوانی اخبار مربوط به بناهای تاریخی - فرهنگی بر حسب علت

رویداد

علت تخریب بناهای تاریخی - فرهنگی	روزنامه افسانه		روزنامه خبر جنوب		روزنامه عصر مردم		روزنامه نیم نگاه		روزنامه سبحان	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
راهسازی	۱۰	۱۱,۱	۱۱	۹,۷	۲	۶,۵	۲	۶,۷	۱	۱۱,۱
پروژه های صنعتی و عمرانی	۵۴	۶۰	۲۵	۲۲,۱	۱۱	۳۵,۵	۱۴	۴۶,۷	۳	۳۳,۳
مسابقات ورزشی	۲	۲,۲	۶	۵,۳	۰	۰	۱	۳,۳	۰	۰
سرقت و کاو غیرمجاز	۳	۳,۳	۱۳	۱۱,۵	۲	۶,۵	۴	۱۳,۳	۰	۰
عوامل طبیعی	۱۴	۱۵,۶	۲۸	۲۴,۸	۹	۲۹	۳	۱۰	۱	۱۱,۱
مرمت و نگهداری غیر اصولی	۷	۷,۸	۳۰	۲۶,۵	۷	۲۲,۶	۶	۲۰	۴	۴۴,۴
جمع	۹۰	%۱۰۰	۱۱۳	%۱۰۰	۳۱	%۱۰۰	۳۰	%۱۰۰	۹	%۱۰۰

در مورد مکان انتشار خبر در پنج روزنامه مورد مطالعه، در روزنامه افسانه بیشترین فراوانی به مقوله صفحات عمومی اختصاص دارد که تعداد این مقوله ۷۶ مورد بوده است (فراوانی=۷۶) و سهم این مقوله نیز ۸۴,۴ درصد کل اخبار است. در روزنامه خبر جنوب نیز بیشترین فراوانی به صفحه گردشگری اختصاص یافته که شامل ۱۱۳ مورد بوده است (فراوانی=۱۱۳) و سهم این مقوله نیز ۱۰۰ درصد کل اخبار این بخش است. در روزنامه عصر مردم بیشترین فراوانی به صفحات عمومی اختصاص دارد که تعداد ۳۱ مورد را شامل

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

می‌شود (فراوانی=۳۱). در حالیکه سهم این متغیر نیز ۱۰۰ درصد کل خبرها را شامل می‌شود. در روزنامه نیم نگاه بیشترین فراوانی مربوط به صفحات عمومی است که تعداد ۲۶ خبر را شامل می‌شود (فراوانی=۲۶) و سهم این مقوله نیز ۹۶,۷ درصد کل اخبار این بخش است. در روزنامه سبحان نیز بیشترین فراوانی مربوط به صفحات عمومی است که تعداد ۹ خبر را شامل می‌شود (فراوانی=۹) و سهم این مقوله نیز ۱۰۰ درصد خبرها را به خود اختصاص داده است (جدول ۵). روزنامه خبرجنوب بر خلاف سایر روزنامه‌ها صفحه ویژه حوزه میراث فرهنگی و گردشگری را در میان صفحات خود جای داده و کار خبری در این حوزه را به صورت تخصصی‌تر دنبال کرده است.

جدول شماره ۵) توزیع فراوانی اخبار مربوط به بناهای تاریخی - فرهنگی برحسب محل

درج خبر

محل درج خبر	روزنامه افسانه		روزنامه خبرجنوب		روزنامه عصر مردم		روزنامه نیم نگاه		روزنامه سبحان	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
صفحه فرهنگی	۲	۲,۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
صفحه گردشگری	۱۲	۱۳,۳	۱۱۳	۱۰۰	۰	۰	۱	۳,۳	۰	۰
صفحه عمومی	۷۶	۸۴,۴	۰	۰	۳۱	۱۰۰	۲۶	۹۶,۷	۹	۱۰۰
جمع	۹۰	٪۱۰۰	۱۱۳	٪۱۰۰	۳۱	٪۱۰۰	۳۰	٪۱۰۰	۹	٪۱۰۰

مطالعه نوع پوشش رسانه‌ای رویداد نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی در هر پنج روزنامه مربوط به مقوله «اعلام رویداد» است. در روزنامه افسانه بیشترین فراوانی متعلق به اعلام رویداد است با تعداد ۴۷ خبر (فراوانی=۴۷) که معادل ۵۲,۲ درصد اخبار این بخش را شامل می‌شود. در روزنامه خبرجنوب بیشترین فراوانی متعلق به متغیر اعلام رویداد است که ۸۴ مورد از خبرها را شامل می‌شود (فراوانی=۸۴) و معادل ۷۴,۳ درصد از اخبار را به خود اختصاص می‌دهد. در روزنامه عصر مردم نیز بیشترین فراوانی به اعلام رویداد مربوط می‌شود که دارای ۱۸ مورد است (فراوانی=۱۸) و معادل ۵۸,۱ درصد اخبار را در بر می‌گیرد. در روزنامه نیم نگاه نیز بیشترین فراوانی متعلق به اعلام رویداد است که شامل ۱۶ خبر است (فراوانی=۱۶) و ۵۳,۳ درصد خبرها را شامل می‌شود. در روزنامه سبحان نیز بیشترین فراوانی به متغیر اعلام رویداد اختصاص یافته که ۹ خبر را شامل می‌شود (فراوانی=۹) و آمار ۱۰۰ درصدی خبر را در بر می‌گیرد (جدول ۶). روزنامه‌های مورد مطالعه در مرحله اعلام رویداد متوقف شده و کمتر وارد حوزه تعقیب رویداد می‌شوند. به نظر

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

می‌رسد که سازمان‌های رسانه‌ای استان فارس از نیروی کمی برخوردارند و تعدد حوزه‌های خبری فرصت مانور و تعقیب خبر را از خبرنگار گرفته و تعدد سوژه‌ها او را از حوزه پیگیری خبر جدا می‌کند.

جدول شماره ۶) توزیع فراوانی اخبار مربوط به بناهای تاریخی - فرهنگی بر حسب نوع

پوشش رسانه ای روزنامه

روزنامه سبحان		روزنامه نیم نگاه		روزنامه عصر مردم		روزنامه خبر جنوب		روزنامه افسانه		نوع پوشش رسانه ای
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۱۰۰	۹	۵۳,۳	۱۶	۵۸,۱	۱۸	۷۴,۳	۸۴	۵۲,۲	۴۷	اعلام رویداد
۰	۰	۴۶,۷	۱۴	۴۱,۹	۱۳	۲۵,۷	۲۹	۴۷,۸	۴۳	پیگیری رویداد
%۱۰۰	۹	%۱۰۰	۳۰	%۱۰۰	۳۱	%۱۰۰	۱۱۳	%۱۰۰	۹۰	جمع

در روزنامه افسانه بیشترین فراوانی متعلق به مقوله نهادهای دولتی با ۴۶ خبر است (فراوانی=۴۶) که سهمی ۵۱,۱ درصدی از کل اخبار را دارد. در روزنامه خبر جنوب بیشترین فراوانی متعلق به نهادهای دولتی با ۴۲ خبر است (فراوانی=۴۲) که ۳۷,۲ درصد اخبار را شامل می‌شود. در روزنامه عصر مردم نیز بیشترین فراوانی با تعداد ۱۷ خبر متعلق به نهادهای دولتی است (فراوانی=۱۷) که سهم ۵۴,۸ را نسبت به کل اخبار دارد. در روزنامه نیم نگاه نیز اشخاص عادی بیشترین فراوانی را دارند که تعداد ۱۱ مورد را شامل می‌شود (فراوانی=۱۱) و سهم ۳۶,۷ درصدی را دربرمی‌گیرد. در روزنامه سبحان بیشترین فراوانی متعلق به نهادهای دولتی است که تعداد ۷ خبر را شامل می‌شود (فراوانی=۷) و سهم این متغیر نیز ۷۷,۸ است (جدول ۷). مطالعه داده‌های جدول مذکور نشان می‌دهد که اگرچه روزنامه‌های افسانه، عصر مردم و سبحان نهادهای دولتی را به‌عنوان تخریب‌کنندگان آثار تاریخی مطرح کرده‌اند، ولی روزنامه‌های نیم نگاه و خبر جنوب اشخاص عادی را به‌عنوان تخریب‌کننده اصلی اعلام می‌کنند. این تفاوت در معرفی تخریب‌کنندگان را بیشتر می‌توان در رویکردهای این روزنامه‌ها جستجو کرد که بیشتر به سمت نقد حرکت کرده‌اند. با توجه به این که روزنامه خبر جنوب، اخبار تخریب بافت تاریخی شیراز را پوشش نداده، سهم نهادهای دولتی در خبرهای این روزنامه کمتر دیده می‌شود.

جدول شماره ۷) توزیع فراوانی اخبار مربوط به بناهای تاریخی - فرهنگی برحسب تخریب کنندگان

روزنامه سبhan		روزنامه نیم نگاه		روزنامه عصر مردم		روزنامه خبر جنوب		روزنامه افسانه		تخریب کنندگان
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	معرفی شده در خبر
۰	۰	۱۰	۳	۶,۵	۲	۱۱,۵	۱۳	۲,۲	۲	قاچاقچیان و سارقان اشیاء تاریخی
۰	۰	۲۰	۶	۳,۲	۱	۱۳,۳	۱۵	۸,۹	۸	نهادهای غیر دولتی
۷۷,۸	۷	۳۳,۳	۱۰	۵۴,۸	۱۷	۳۷,۲	۴۲	۵۱,۱	۴۶	نهادهای دولتی
۲۲,۲	۲	۳۶,۷	۱۱	۳۵,۵	۱۱	۳۸,۱	۴۳	۳۷,۸	۳۴	اشخاص عادی
%۱۰۰	۹	%۱۰۰	۳۰	%۱۰۰	۳۱	%۱۰۰	۱۱۳	%۱۰۰	۹۰	جمع

در روزنامه افسانه بیشترین فراوانی متعلق به مقوله افزایش بازرسی و نظارت ماموران یگان حفاظت است که ۴۵ بار تکرار شده است (فراوانی=۴۵) و سهم ۶۰,۸ را در این بخش دارد. در روزنامه خبر جنوب بیشترین فراوانی متعلق به افزایش بازرسی و نظارت ماموران یگان حفاظت که ۷۶ بار تکرار شده است (فراوانی=۷۶) و سهم ۷۳,۸ درصدی را شامل می‌شود. در روزنامه عصر مردم نیز بیشترین فراوانی متعلق به افزایش بازرسی و نظارت ماموران یگان حفاظت است که ۲۳ بار تکرار شده است (فراوانی=۲۳) و سهم ۷۹,۳ درصدی را نسبت به کل اخبار این بخش دارد. در روزنامه نیم‌نگاه بیشترین فراوانی متعلق به افزایش بازرسی و نظارت ماموران یگان حفاظت است که ۲۱ بار تکرار شده است (فراوانی=۲۱)، و سهم ۸۰,۸ درصدی را شامل می‌شود. در روزنامه سبhan نیز بیشترین فراوانی متعلق به افزایش بازرسی و نظارت ماموران یگان حفاظت است که ۵ بار تکرار شده است (فراوانی=۵) و معادل ۸۳,۳ درصد اخبار را شامل می‌شود (جدول ۸). آنچه رسانه‌ها بیشتر آن را برجسته کرده‌اند وضعیت نظارت و بازرسی مستمر از آثار تاریخی توسط یگان حفاظت میراث فرهنگی است. داده‌ها نشان می‌دهند که این بعد از وضعیت حفاظتی آثار تاریخی استان فارس دچار ضعف و آسیب است.

جدول شماره ۸) توزیع فراوانی اخبار مربوط به بناهای تاریخی - فرهنگی برحسب معرفی

شیوه‌ای مقابله با تخریب

روزنامه سبجان		روزنامه نیم نگاه		روزنامه عصر مردم		روزنامه خبرجنوب		روزنامه افسانه		معرفی شیوه های مقابله با تخریب
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۸۳,۳	۵	۸۰,۸	۲۱	۷۹,۳	۲۳	۷۳,۸	۷۶	۶۰,۸	۴۵	افزایش بازرسی و نظارت ماموران یگان حفاظت
۱۶,۷	۱	۳,۸	۱	۶,۹	۲	۴,۹	۵	۱,۴	۱	نصب و تجهیز دوربین‌های حفاظتی
۰	۰	۱۵,۴	۴	۱۳,۸	۴	۲۱,۴	۲۲	۳۷,۸	۲۵	محصور کردن و ایجاد حریم
۱۰۰	۶	۱۰۰	۲۶	۱۰۰	۲۹	۱۰۰	۱۰۳	۱۰۰	۷۴	جمع
	%		%		%		%		%	

بحث و نتیجه گیری:

این تحقیق، عملکرد روزنامه‌های محلی شیراز در پوشش خبرهای تخریب آثار تاریخی و فرهنگی استان فارس را مطالعه کرده و نشان می‌دهد که روزنامه‌های محلی شیراز به صورت جدی تخریب آثار تاریخی استان فارس را رصد نکرده‌اند.

به نظر می‌رسد که روزنامه خبرجنوب با انتشار ۱۱۳ خبر که ۴۱,۴ درصد کل اخبار روزنامه‌های مورد مطالعه را تشکیل می‌دهد، موضوعات و رویدادهای پیرامون میراث فرهنگی و آثار تاریخی استان فارس را در اولویت اطلاع‌رسانی خود قرار داده و بیشتر از سایر روزنامه‌های محلی استان به موضوعاتی پیرامون حوزه میراث فرهنگی می‌پردازد (جدول ۱). روزنامه سبجان نیز با ۹ خبر معادل ۳,۳ درصد کل اخبار روزنامه‌ها را تشکیل می‌دهد که بیانگر این است که برای پوشش اخبار تخریب میراث فرهنگی اولویتی قائل نمی‌شود.

روزنامه افسانه ۷۳,۳ درصد، روزنامه خبرجنوب ۶۹,۹ درصد، روزنامه عصر مردم ۸۰,۶ درصد روزنامه نیم نگاه ۷۰ درصد و روزنامه سبجان نیز ۶۶,۷ درصد اخبار خود را بعد از وقوع رویداد منتشر کرده‌اند (جدول ۳).

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

نقش نظارتی رسانه‌ها نه تنها در زمان وقوع رویداد نمایان می‌شود، بلکه این نقش به حوزه‌های بعد از رویداد و حتی قبل از رویداد نیز بر می‌گردد. رسانه‌هایی می‌توانند در جامعه موثر واقع شوند که نظارت عمومی و اجتماعی خود را به قبل از رویداد معطوف کنند. نظارت قبل از رویداد، یعنی پیش بینی رویداد و یا بحران که باید از سوی رسانه‌ها رصد و پایش شود. زمانی که پوشش خبری به بعد از وقوع حادثه موکول شود، رسانه‌ها فقط نقش مشاهده‌گر را ایفا می‌کنند و نمی‌توانند کنشگر باشند. در جریان پوشش خبری تخریب آثار تاریخی روزنامه‌های مورد مطالعه به جای این‌که تحولات پیش آمده در حوزه آثار تاریخی و تصمیمات ادارات دولتی مبنی بر تخریب آثار را رصد کرده و با تولید محتوای رسانه‌ای نقشی فعال ایفا کنند با انتقال این فرآیند به بعد از حادثه رفتار مشاهده‌گری را در پیش گرفته‌اند که منجر به توقف تخریب‌ها نمی‌شود. در این رابطه پیشنهاد می‌شود نگاه نظارتی این روزنامه‌ها به قبل از وقوع رویداد نیز سمت و سو یابد تا عنصر پیشگیری در خبرها و تولید محتوای این روزنامه بیشتر شود.

روزنامه افسانه ۵۲،۲ درصد، روزنامه خبرجنوب ۷۴،۳ درصد، روزنامه عصر مردم ۵۸،۱ درصد، روزنامه نیم نگاه ۵۳،۳ درصد و روزنامه سبحان نیز ۱۰۰ درصد خبرهایشان متعلق به مقوله اعلام رویداد است (جدول ۶).

داده‌های پژوهش نشان می‌دهند که در هر پنج روزنامه، نوع پوشش رسانه‌ای حادثه به اعلام رویداد بر می‌گردد. یعنی پیگیری رویداد در زمانی انجام می‌شود که حادثه‌ای نظیر تخریب یک سازه تاریخی در استان فارس به وقوع پیوسته است. همچنین، خبرنگاران روزنامه‌های مورد مطالعه، پوشش رسانه‌ای این حوادث را در حد اعلام رویداد متوقف می‌کنند.

توضیح آن‌که، تعقیب و تکمیل اخبار از وظایف ضروری و حساس خبرنگاران است و باید همیشه کوشش کنند اطراف و جوانب وقایع را در نظر بگیرند و حداکثر اطلاعات را در اختیار خوانندگان و شنوندگان بگذارند. اگر خبرهایی که در روزهای بعد از وقوع دنبال می‌شوند، از جهت عناصر مادی - محل و زمان وقوع، علل و انگیزه، عامل و امثال آن تعقیب شوند، می‌تواند خبرهای تکمیلی به معنای اخص نامیده شوند. برای یک خبرنگار هیچ چیز خطرناک‌تر از آن نیست که خبرها را از خبرگزاری یا بولتن خبری و یا هر منبع دیگری به دست آورد و خیال کند این نوع اخبار همیشه کامل است (معمدنزاد، ۱۳۸۲).

پیگیری خبر یکی از ارکان مهم فعالیت‌های خبرنگاری است و زمانی که بعد از وقوع حادثه، خبرنگار جزئیات، علل وقوع، مقصران حادثه و... را در دوره بعد از رویداد دنبال نکند، در عمل مخاطب را با سوالات بی‌جواب متعدد رها می‌کند. از این‌رو خواننده خبر، اطلاعات کافی از ماجرا کسب نخواهد کرد. پیشنهاد می‌شود که دبیران تحریریه و خبرنگاران مربوطه، عنصر تعقیب و یا پیگیری خبر را مورد توجه قرار داده، و صرفاً به اعلام رویداد اکتفا نکنند، و مخاطب را در جریان آخرین تحولات آن حادثه قرار دهند.

از داده‌ها برمی‌آید که به غیر از روزنامه خبرجنوب، سایر روزنامه‌های مورد مطالعه صفحه تخصصی برای اخبار حوزه میراث فرهنگی و گردشگری ندارند (جدول ۵). به بیان دیگر روزنامه خبرجنوب مجموع ۱۱۳ خبر خود را از حادثه تخریب آثار تاریخی در صفحه ویژه حوزه میراث و گردشگری منتشر کرده اما

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

روزنامه‌های افسانه، عصرمردم، نیم نگاه و سبحان صفحه ویژه ای برای این رویداد یا اخبار حوزه میراث فرهنگی نداشتند. پیشنهاد می‌شود که روزنامه‌های مورد مطالعه با توجه به کثرت آثار تاریخی استان فارس صفحه ویژه‌ای برای گردشگری در نظر بگیرند تا رویدادها به صورت تخصصی دنبال شوند. اطلاعات جداول نشان می‌دهند که روزنامه‌ها موضوع افزایش نظارت و بازرسی‌ها را به‌عنوان ضعف متولیان امر برجسته می‌کنند. از این‌رو، به نظر می‌رسد سازمان‌هایی نظیر میراث فرهنگی و اوقاف که تولی‌گری ابنیه و سازه‌های تاریخی را دارند بیشتر بر افزایش بازرسی‌ها و ارتقای نظارت‌ها اقدام کنند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد نهادهای دولتی بیشترین تاثیر را در تخریب بناهای تاریخی داشته‌اند. سازمان‌های متولی آثار تاریخی فارس برای جلوگیری از روند تخریب آثار تاریخی باید بیشترین تمرکز خود را صرف آموزش و اطلاع‌رسانی به سازمان‌های دولتی برای جلوگیری از تخریب بیشتر آثار تاریخی نمایند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که روزنامه‌های مورد مطالعه از خبرنگاران تخصصی حوزه گردشگری بی‌بهره هستند. از این‌رو به نظر می‌رسد که مدیران مسئول جراید و تیم تحریریه نسبت به آموزش و به‌کارگیری نیروهای متخصص اقدام کنند.

پژوهش حاضر ویژگی‌های متفاوتی نسبت به تحقیق‌های مشابه که در گذشته انجام شده، دارد. در تحقیقات پیشین به موضوع بازنمایی خبرهای سازمان میراث فرهنگی پرداخته شده اما تخریب آثار به صورت ویژه مورد تحلیل واقع نشده است. در تحقیق حاضر موضوع تخریب آثار تاریخی به‌عنوان یکی از مشکلات حوزه میراث فرهنگی فارس مورد مطالعه و تحقیق قرار گرفته است.

تحقیق دیگر در خصوص وضعیت ساختمان موزه‌های سازمان میراث فرهنگی است که با روش پیمایشی انجام شده، و با تحقیق حاضر از نظر نوع روش و هدف تفاوت‌های اساسی دارد. در عین حال، تحقیق‌هایی پیرامون سیاست‌های سازمان میراث فرهنگی یا چشم‌اندازهای گردشگری انجام شده که ارتباطی با مطالعه عملکرد رسانه‌ها در مواجهه با تخریب آثار تاریخی تحقیقی ندارند.

طبق یافته‌های تحقیق، دروازه بانی خبر در روزنامه‌های مورد مطالعه به‌صورت دقیق و کامل انجام نشده است. زمانی که روزنامه‌های محلی شیراز از وقوع تخریب و آسیب در یکی از سازه‌های تاریخی شیراز خبر می‌دهند، مخاطب را درگیر خبر می‌کنند، و این مواجهه برای خواننده ایجاد انتظار می‌کند که در شماره‌های بعدی، جوانب و جزئیات بیشتری از حادثه را مطالعه کند. در روزنامه‌های شیراز، دروازه‌بانی خبر در همان مرحله اول یعنی انتشار خبر وقوع حادثه با کمترین میزان اطلاعات خلاصه می‌شود و در شماره‌های بعدی اثری از پیگیری خبر دیده نمی‌شود این ضعف را می‌توان هم در دانش روزنامه‌نگاری خبرنگار آن روزنامه تفسیر کرد، و هم در ضعف راهبری دبیر و سردبیر مورد توجه قرار داد.

نبود یک صفحه ویژه حوزه گردشگری در بسیاری از روزنامه‌های مورد مطالعه به جز روزنامه خبرجنوب نشان می‌دهد که حوزه میراث فرهنگی برای استانی که سهم بزرگی از آثار تاریخی کشور را در خود جای داده، مورد توجه نیست. بازنمایی رویدادها نیز در صفحات مختلف انجام شده، و نوعی آشفتگی و بی‌نظمی را در چیدن مطالب در صفحات در پی دارد که مخاطب را دچار سردرگمی در یافتن مطالب تخصصی می‌نماید.

بازنمایی پدیده تخریب آثار...

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهند که دروازه‌بانان خبری در روزنامه‌های محلی شیراز باید به رویدادهایی نظیر تخریب آثار تاریخی توجه بیشتری نشان داده، و نیازهای اطلاعاتی و محتوایی مخاطب را تامین کنند.

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که مخاطب در مواجهه با رویدادهایی نظیر تخریب آثار تاریخی و فرهنگی فارس، کمترین میزان اطلاعات را از اخبار دریافت می‌کند. دریافت اطلاعات ناکافی می‌تواند به مرور زمان باعث شود که خواننده مسیر دسترسی خود به اخبار را از روزنامه‌ها و رسانه‌های معتبر به سمت کانال‌های غیررسمی و نامعتبر تغییر دهد و در این مسیر نخواهد توانست به درک صحیحی از واقعیت اتفاقات برسد. روزنامه‌ها منبع قدرتمندی هم برای انتقال اطلاعات به شمار می‌روند و هم ابزاری موثر برای جلوگیری از خسارت به سرمایه‌های اجتماعی و فرهنگی محسوب می‌شوند. از این‌رو، باید نقش خود را از مشاهده‌گر صرف نسبت به وقایع به کنشگر تغییر دهند. کنشگری که ناظر عمومی نسبت به محیط پیرامونی خود است و می‌تواند از بروز خسارت به سرمایه‌های جامعه با انتشار محتوای مورد نیاز مخاطب جلوگیری کند.

پی نوشت ها

-
- ۱-Kristensen
  - ۲.-hardt
  - ۳.-hanson
  - ۴-hall
  - ۵- Sessions
  - ۶-Little john

منابع فارسی:

- افروغ، ع. (۱۳۷۶). فضای مطلوب آزادی مطبوعات. *فصلنامه رسانه*. سال هشتم، (۱)، ۵۲-۵۴.
- باب الحوایجی، ف، و ابوالفتحی، ز. (۱۳۹۴). ارزیابی مدیریت خطر در موزه‌های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، *فصلنامه گنجینه اسناد*. سال بیست و پنجم، (۹۸)، ۷۸-۷۹.
- بروجردی علوی، م. (۱۳۷۲). «دروازه بانی خبر چیست؟ دروازه بانان کیستند؟»، *فصلنامه رسانه*. سال چهارم، (۱)، ۲۲-۲۴.
- بهرام پور، ش. (۱۳۸۲). میزان و چگونگی پوشش اخبار میراث فرهنگی در روزنامه و خبرگزاری ها. *فصلنامه نامه فرهنگ*. سال هفتم، (۵)، ۵۱-۵۲.
- پرایس، و. (۱۳۸۲). افکار عمومی. ترجمه: رسمی، ع. و میرتهامی، ا. تهران: نشر پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- سورین، و، و تانکارد، ج. (۱۳۸۱). نظریه های ارتباطات جمعی. ترجمه: دهقان، ع. تهران: نشر دانشگاه تهران.
- کوئن، ب. (۱۳۷۹). درآمدی بر جامعه شناسی. ترجمه: ثلاثی، م. چاپ هشتم. تهران: نشر توتا.
- محسنیان راد، م. (۱۳۸۰). ارتباط شناسی. چاپ چهارم. تهران: نشر سروش.
- مهدی زاده، س. م. (۱۳۷۹). «مطالعات فرهنگی؛ رهیافتی انتقادی به فرهنگ و جامعه نو». *فصلنامه رسانه*. سال یازدهم، (۱)، ۲۵-۲۶.
- مرتضوی، م. ر. (۱۳۸۴). مباحثی در ارتباطات جمعی. تهران: نشر تانپان.
- معمدنژاد، ک. (۱۳۸۲). روزنامه نگاری، چاپ چهارم. تهران: نشر سپهر.
- معمدنژاد، ک. (۱۳۵۶). روش تحقیق در محتوای مطبوعات. تهران: نشر دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی

Cotter, C. (۲۰۱۰). news talk : investigating the language of journalism. .Article I
Cambridge university.

Hall, S. (۱۹۹۴). signification representation ideology: althusser and post structuralist
debatescritical studies in mass communication.

Hardt, H. (۴۰۰۴). Myths for the masses, Oxford: Blackwell.

Little john, S.(۱۹۹۶). foundation of behavioral research . new York. Holt.

Mc combs,m. & show, d. (۲۲۲۲). the agenda setting function of the mass media .public
opinion quarterly, ۳۶(۲).

Nete Nrgaard,K.(۲۰ ۶). Cultural Journalism and Cultural Critique in the .Article II
Media,new York.

Ralph, H. (۱۰۱۰). Skills to Succeed in Today's Media World.University of Nebraska at
Kearney.

Sessions, C. (۰۰۸). editing for todays Newsroom. Newyork and London:Routlege.

Weiss, W.(۱۹۶۶). Effects of the Mass Media of Communication . City Uni of New York.

